

NYILATKOZAT EGYED FERENCZ UR VÁLASZÁRA ÉS ÉSZREVÉTELEIRE.

A „K. Magvető“ ez évi első füzetében az E. F. ur neve alatt tesületünkre felhozott kisebbítésekkel és a 6-ik osztály beállítását nem pártoló nézetekkel szemben, a második füzetben megjelent észrevételeim minden sorát fentartom és azokból egy betűt sem vonok vissza. A 3-ik füzetben E. F. ur a tárgyat illetőleg semmi újat sem hoz fel. Tekintve ezt, de tekintve azt is, hogy az említett kisebbítéseket eltagadja és visszahuzódik: észrevételeit feleletre érdemesnek nem tartom s a személyemről irt badarságokra nézve, magamat a védekezéstől felmentettnek érzem. Sz. Kereszturon, 1880. jul. 17.

Sándor János,
gymn. igazgató.

IRODALMI ÉRTESEITŐ.

Egyházi imák és beszédek. A hódmezővásárhelyi első unitárius isteni tiszteleten 1880. évi május hó 17-én — pünköst másodnapján — tartotta Nagy Lajos, unitárius tanár és esperes. Ez imák és beszédek nemcsak azoknál fognak szíves fogadtatásban részesülni, kik első sorban ohajtották megjelenésüket, hogy állandó formában bírják a rájuk nézve nevezetes nap emlékeit, hanem mind azoknál, kik egy szépen kidolgozott beszédben, annak tiszta, folyékony magyaros irályában gyönyörködni tudnak. A beszéd tárgya a szentlélek unitárius felfogás szerint, melynek alapos fejtegetése s a megnyitó imán előmlő költői hangulat a figyelmet teljes mértékben lekötik. A csinosan kiállított füzetet urvacsorai beszéd és imák zárják be. Ajánljuk t. olvasóink figyelmébe annál is inkább, mert az egész jövedelem a hódmezővásárhelyi unitárius egyház javára fordittatik. A füzet ára 20 kr.

A Magy. Prot. Egyh. és Isk. figy. VII. VIII. füzete megjelent a következő változatos gazdag tartalommal. 1. Teljesítsük missziókat, Czelder Márton. 2. A lützeni ütközet befolyása a vallásügyre nézve, Csuthy Zsigmond. 3. Biblia és természet, Pápai Imre. 4. Tóth Mihály. 5. Missziói közlemények. Belmisszió. 6. Külmisszió, Láng Adolf. 7. Bibliai fordítás. 8. Szabad reformált egyetem Hollandiában, Venetziában Sándor. 9. Könyvismertetés. 10. Mutatvány Pécsi Simon bibliafordításából. 1643. Közli Koncz József. 11. Adatok Magyarország bűnvádi statisztikájából, Láng Adolf. 12. A Talmudisták vagy Rabbinsták ismertetése, Molnár Zsigmond. 13. A Régiék. I. Rákóczi György levele Rákóczi Zsigmondhoz. 1620. szept. 16. Közli Szilágyi Sándor. 14. II. 1620. decz. 16. Közli Szilágyi Sándor. 15. III. Bethlen Miklós levele Teleki Mihályhoz 1672-ből. Közli Koncz József. 16. Külföld. 17. Belföld. 18. Könyv- és lapszemle. — Megjelent az Evangéliomi lelkészár VIII. füzete is, melyben Könyves Tóth Kálmán és Czelder tollából vannak alkalmi egyh. beszédek.

Nemzeti Nénevelés. VII.—VIII. füzet (julius, augustus) gazdag tartalma: Paedagogiai levelek. Országos női iparkiallitás, Gelléri Mórtól. Egy elfeledett nevelő életéből, Zsilinszky Mihálytól. Csengery Antal. Régi magyar élet. Nagy Gyulától. A fényűzésről, dr. Sebestyén Jenőtől. Az ugynevezett isk. takarékpénztárak kérdéséhez. Luttenberger Ágost. Rezgő mozgás, Mendlik Ferencztől. A természetrajz aesthetikai oldala, Nemcskay Irmától. A budapesti VI. ker. állami tanítóképző-intézetéről. A természettani oktatás a népiskola alsó osztályaiban. y. r. Vegyesek.

Magyar Pædagogiai Szemle. VI. füzet a következő érdekes tartalommal áll előttünk. Az ev. ref. tanító a népisk. szervezetben. (Vargha István fényképnymatú arczképével) Rill Józseftől. A százéves oktatási rendszer Péterfi Sándortól. Család és iskola, Kucelnik Vilmától. Közvetlen szemléltetés, Darvas Adolftól. A tanító mint lapszerkesztő. (Szerk.) Az iskolai és népkönyvtár, Csatóry Károlytól. Irodalmi kalauz.

KÜLÖNFÉLÉK.

Hale Ede, a bostoni jeles unitárius pap, ki már 1873-ban az angol, amerikai és magyar unitáriusoknak Budapesten tartott konferenciáján, hol mint az amerikai unitáriusok képviselője volt jeleu, kimutatta a magyar unitáriusok s általán a magyar nemzet iránti rokonszenvét és mély érzését, a Budapesten építendő Unitárius templom ügye iránt a „Christian Register“ czimű heti lapban a következő, rokonszenvvel és meleg érdeklődéssel teljes sorokban hívta fel az amerikai unitárius közönség figyelmét: „Minden dolognak megvan a maga hasonmása.“ Magyarországi testvéreink fővárosukban ugyanazt akarják tenni, mit mi a mienkben oly sikeresen tettünk. Főerejük, az erdélyi unitáriusok testülete, 350 mrtföldre van Pesttől, a fővárostól. Körülbelül épen oly messze, mint a mi új angliai és new-yorki egyházaink vannak Washingtontól. S a mint a mi kevés számú hiveink unitárius templomot alapítottak Washingtonban, ugy alapított az ő maroknyi népük filia ekklézsiát Pesten. Midőn 1873-ban velük Pesten találkoztam, akkor tartottuk ott a legelső unitárius gyűlést. Ugy emlékszem körülbelül huszan lehetünk jelen. Most már szervezett társulattal bírnak, mely 100 tagot számlál és egy rendes papra van szükségök. Amerikában, meg vagyok győződve, sok hitrokon van, kik elég meleg szívvvel és elég belátással bírnak arra, hogy őket segíelyezni kívánják. Olvassák el önök az ők szerény, de méltóságteljes levelüket és lássák meg minő nép ők. Aztán gondolják meg, hogy az egész nemzet most új életet él. Mindenki tudja, hogy ők egy ugrással 300 évet haladtak. Mindenki, legyen bár római katolikus, vagy lutheranus a régi iskolából, azt kérdezi: mi a haladás és szabadság vallása? Ez egyike ama korszakoknak, midőn a tiszta és meg nem vesztegetett vallásnak nagy alkalmossága van. Az unitárius egyháznak megvan most az alkalm, hogy mig erdélyi várait, melyek oly hosszasan védették, erősen tartja, ott alapítsa meg magát, a honnan szava az egész nemzetre kihathat, a honnan nagyobb munkát végezhet, mint azelőtt. Nem kétlem, hogy a Pesten, vagy a Budapesten, — a mint a magyar fővárost nevezni mindnyájunknak meg kell tanulnunk — tervelt vállalat, ha készséges helyeslésre talál, nagy fontosságúnak fog Kelet-Europában bebizonyulni. Azon urí emberek, kiknek neve a hozzánk intézett felhívást biztosítja, oly egyének, kik a magyar kormánynál fontos helyeket töltenek be. Talán még vannak életben közöttük, mind férfiak, mind nők, kik Kossuththal rokonszenvezve sirtak, őt vigasztalták, neki ígéreteket tettek. Itt van most a jó alkalom amaz ígéretnek beváltására szabad Magyarországnak eme fontos vállalatban való tényleges segíelyezése által. Bizonyára nem hiányoznak közöttünk, kik ohajtják, hogy a tiszta kereszténység mind a pápa,